

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.
1903 Budapest, Pf.: 314/15.
Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733
IRM: 33-104, 33-140 IRM Fax: 33-133
E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000-105/ 375- /2009. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés elleni
panasz elbírálása

H A T Á R O Z A T

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. tv. (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva, a panaszos által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel a Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) 304/2009. (X. 14.) számú állásfoglalása megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panasznak

h e l y t a d o k.

A határozat ellen a Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdésére, valamint a 109. § (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése alapján

A keresetlevelet jelen határozat közlésétől számított harminc napon belül a Fővárosi Bírósághoz is be lehet nyújtani a Ket. 109. § (1) bekezdése, valamint a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése alapján.

A határozatot kapják:

- 1) panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

A panaszos 2009. június 22-én panasszal fordult a Független Rendészeti Panasztestülethez (a továbbiakban: Panasztestület), a sérelmére elkövetett bűncselekmény kapcsán. Panaszát a BRFK III. kerületi Rendőrkapitánysága – valamint a BRFK Központi Ügyeleti Főosztálya, továbbá a BRFK Bűnügyi Technikai Osztálya – által 2009. június 20-án fogantatosított rendőri intézkedés miatt nyújtotta be. Előadta, hogy 2009. június 20-án, 09.05 órakor bejelentést tett a 107-es segélyhívószámon, mivel a Budapest alatt várakozó, forgalmi rendszámú Skoda Fabia típusú személygépkocsiját ismeretlen elkövető feltörte és abból eltulajdonította a rádiós magnóját. A bejelentését követően kb. fél óra elteltével a helyszínre érkezett rendőr járőr megállapította, hogy a bejelentés valós adatokon alapul, ténylegesen bűncselekmény történt, továbbá a megadott címet módosította, mert az helyesen szám. Ezt követően egy „Nyilatkozat” elnevezésű nyomtatványt töltött ki a rendőr és íratott alá a panaszossal, mely szerint a panaszos a bűnügyi helyszínelők kiérkezéséig eredeti állapotban megőrzi a helyszínt. A panaszos mintegy négy óra elteltével – mivel még mindig nem érkezett meg a helyszínelő – ismételten betelefonált a rendőrségre, ahol közölték vele, hogy legyen türelemmel. Végül 16.05 órakor értek a helyszínre a bűnügyi helyszínelők és kezdték meg a helyszíni szemlét.

Panaszos panaszában az intézkedéssel kapcsolatban az alábbi körülményeket kifogásolta:

- sérelmezte, hogy a bejelentését követően, több mint hét óra elteltével érkezett a helyszínre a helyszínelő;
- sérelmezte, hogy a rendőrségtől az eltelt idő alatt semmilyen tájékoztatást nem kapott arról, hogy előreláthatóan mikor érkeznek a helyszínre a helyszínelők;
- sérelmezte, hogy „étlen-szomjan” az autójában töltött közel hét órát a rendőrség mulasztása miatt.

II.

A panasz elbírálása kapcsán lefolytatott vizsgálat során a rendelkezésre álló dokumentumok – BRFK ...kerületi Rendőrkapitányság RP. számú rendőri jelentése, számú rendőri jelentése, BRFK Központi Ügyeleti Főosztály I. Ügyeleti Osztály vezetőjének jelentése, BRFK Bűnügyi Technikai Osztály Szemle és Technikai Alosztály I. alosztályvezetőjének jelentése, Központi Ügyeleti Főosztály adatlapja, valamint az ügyvel kapcsolatos egyéb dokumentumok – az alábbiakat tartalmazzák.

1. A BRFK kerületi Rendőrkapitányság számú rendőri jelentése szerint a panaszos 2009. június 20-án 09.15 órakor bejelentést tett a kerületi Rendőrkapitányság Ügyeletére, mert az autóját feltörték. E bejelentést a kerületi Rendőrkapitányság ügyelete továbbította a Rendőrőrs ügyeletesének, aki gépkocsizó járőröket küldött a megadott címre. A járőrök 09.30 órakor érkeztek a helyszínre, ahol a járművet megtekintették és a bejelentőt meghallgatták, majd jelentették, hogy valóban gépjármű feltörés történt, melynek során ismeretlen elkövetők rádiós magnót tulajdonítottak el. A Rendőrőrs ügyeletes ezt jelentette a BRFK Központi Ügyeletén keresztül a Bűnügyi Technikai Osztály régió irányító ügyeletesének, aki a fenti címet vette, majd közölték az ügyeletesel, hogy szemlebizottságot küldenek a helyszínre, valamint engedélyt adott

arra, hogy a járőr a helyszínről távozzon, mivel a gépjármű tulajdonosa a helyszínen tartózkodott. Erről a Rendőrőrs ügyeletes tájékoztatta a járőröket. A járőrök az utasításnak megfelelően közölték a panaszossal, hogy a helyszínre bűnügyi technikus fog érkezni, valamint kitöltöttek és aláírtak egy nyilatkozatot, melyben az szerepel, hogy a sértett a bűnügyi helyszínelő kiérkezéséig a helyszínt eredetben megőrzi. Ezt követően a helyszínről a két járőr távozott. A jelentés kitér arra a körülményre, hogy a kerületi Rendőrkapitányság illetékességi területén bevett gyakorlat, hogy a bűncselekmények helyszínén, ahol a tulajdonos, vagy annak képviselője a helyszínen tartózkodik, a járőr nem minden esetben biztosítja a helyszínelők kiérkezéséig a helyszínt, mivel ezzel megoldható a további rendőri intézkedéseket igénylő esetekre való reagálás, illetve helyszínre történő kivonulás. Ilyen esetekben a járőr jelentést tesz az ügyelet felé, ez alapján az ügyeletes tájékoztatja a BRFK Központi Ügyeletén keresztül a Bűnügyi Technikai Osztály regionális ügyeletét, ahonnan intézkednek a bűnügyi technikusok helyszínre küldéséről, továbbá a helyszínen lévő rendőrnek utasítást ad arra, hogy a helyszínt eredetben biztosítsa, vagy – ha a helyszínen jelen van a tulajdonos, vagy képviselője – nyilatkozatot töltsen ki vele. A rendőr – amennyiben nyilatkozatot tölt ki és írat alá a sértettel – jelentést erről az intézkedéséről nem ír, hanem a bűnügyi technikus által felvett jegyzőkönyv alapján indul meg a büntető eljárás. A nyilatkozat megküldése minden esetben megtörténik az Ügyeletes Tisztnek, aki ez alapján szerez tudomást arról, hogy a Bűnügyi Technikai Osztály helyszíni szemlét fog végezni, illetve a nyomtatványon szereplő adatok alapján tud érdeklődni a Bűnügyi Technikai Osztály munkatársainál a megtett intézkedések eredményéről. A Rendőrőrs parancsnoka e jelentés tanúsága szerint az esetet kivizsgálta és megállapította, hogy a járőrök mulasztást nem követtek el, a kapott utasítások alapján jártak el. A panaszos többszöri telefonhívására a kerületi Rendőrkapitányság ügyelete csupán a türelmét tudta kérni, mivel az ügyeletesnek a bűnügyi technikusok munkájára rálátása nincs, a kiérkezésük időpontját előre nem tudhatták.

2. A BRFK Központi Ügyeleti Főosztály I. Ügyeleti Osztály vezetőjének jelentése a BRFK Központi Ügyeleti Főosztály vezetőjének. A jelentés szerint az osztályvezető a kérdéses esetet kivizsgálta és az alábbiakat állapította meg.
A panaszos 2009. június 20-án 09.04 órakor a BRFK Központi Ügyeletére bejelentést tett arról, hogy a Budapest, kerület., szám alatt parkoló személygépkocsiját feltörték. A hívást a Központi Ügyeleten szolgálatot teljesítő rendőr fogadta, aki arról bejelentő lapot töltött ki és átadta az ügyet az Észak Budai Régiót irányító ügyeletesnek. A bevetésirányító 09.10 órakor kiadta a címet a BRFK kerületi Rendőrkapitányság ügyeletesének. A kerület 09.42 órakor jelentett vissza, hogy a cím valós és számra pontosította azt.
Az osztályvezető jelentése szerint az adott időpontban egy egy fős és egy két fős bizottság teljesített szolgálatot. A két bizottság a bejelentések sorrendjében dolgozta fel a keletkezett címekeket. Megjegyzi, hogy a bizottságok számának növelésével a hasonló jellegű panaszok orvosolhatóak lennének.
3. A BRFK Központi Ügyeleti Főosztály 2009. június 20 –ai adatlapja az alábbiakat rögzíti: a híváskezelő neve, a bejelentés ideje 09.04 óra, a cím ker. u., a bejelentő, akinek rögzítették a telefonszámát, valamint azt, hogy a gépkocsija ablakát betörték és abból a rádiós magnó hiányzik, a sértett pedig az autónál várja a hatóságot. A Bűnügyi Technikai Osztályt 16.00 órakor küldték a helyszínre.

4. A BRFK Technikai Osztály Szemle és Technikai Alosztály vezetőjének jelentése szerint a BRFK Központi Ügyeleti Főosztály I. Osztályának vezetője arról tájékoztatta Öt, hogy a helyszínelőnek a fenti címet a központi ügyelet 16.00 órakor adta meg. A Robotzsaru Neo rendszerben ellenőrzött 01000-544326/2009. id. szemle jegyzőkönyv adatai szerint a fenti bűncselekmény bejelentés ideje 09.00 óra, a helyszínre indulás ideje 16.05 óra a megérkezés 16.20 óra, és a befejezés ideje 17.41 óra. A jelentés szerint az említett napon a helyszínelő bizottság tagjaként eljáró rendőr 09.30 órától 11.00 óráig a Budapest, kerület, út 32. szám alatt rongálás szemléljét végezte, a bűncselekmény bejelentési ideje 03.00 óra volt. Ezt követően 11.30 óra és 12.30 óra közötti időben a Budapest, kerület úton gépkocsi feltörés szemléljét végezte el, a bűncselekmény bejelentésének ideje 08.30 óra. Azt követően 13.00 órától 14.00 óráig a Budapest, kerület, úton történt gépkocsi feltörés szemléljét tartotta meg, bejelentés időpontja 10.30 óra. A helyszínelő ezután a BRFK kerületi Rendőrkapitányságra ment és ott adminisztrációs tevékenységet folytatott 14.30 óra és 16.00 óra között.
5. A BRFK Központi Ügyeleti Főosztály kiegészítő jelentésében azt a tájékoztatást adta, hogy a helyszínelő rendőrt azért nem a panaszos által közölt címre, hanem egy később (10.30 órakor) bejelentett gépkocsi feltörés helyszínére küldte, mert az a helyszín 6 km-rel közelebb esett az előző helyszínhez, mint a .

III.

A panasz és a rendőrségi okiratok alapján az alábbi tényállást állapítottam meg a döntésem alapjául.

A panaszos 2009. június 20-án, 09.04 órakor bejelentést tett a Központi Ügyeletre, mely szerint a Budapest, kerület u. szám alatt parkírozó személygépkocsiját ismeretlen elkövető feltörte és abból eltulajdonított 1 db rádiós magnót.

A Központi Ügyeleten szolgálatot teljesítő rendőr kitöltött egy bejelentő lapot, majd átadta a Észak Budai Régiót irányító másik kollégának. A bevetésirányító 09.10 órakor kiadta a címet a BRFK kerületi Rendőrkapitányság ügyeletesének. A kerületi járőr 09.30 órakor megjelent a helyszínen és megállapította, hogy a bejelentés valós, majd a panaszossal aláíratott egy „Nyilatkozatot” amelyben az szerepel, hogy a panaszos a helyszínelő megérkezéséig eredetben megőrzi a helyszínt.

Ezt követően a járőr a gépkocsi feltörést jelentette a BRFK kerület ügyeletesének, az ügyeletes jelentette azt Észak-Budai Régiót irányító tisztnek, aki 16.00 órakor adta ki a címet a szolgálatban lévő bűnügyi helyszínelőknek.

A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (Szolgálati Szabályzat) 22. §-a¹ rendelkezik a helyszín biztosítása esetén követendő eljárásról.

¹ *Szolgálati szabályzat 22. § (1) A helyszínbiztosítás az a rendőri tevékenység, amelyet a rendőr bűncselekmény vagy egyéb esemény (pl. baleset) helyszínén, a helyszíni szemle előtt, annak során, szükség esetén azt követően a helyszín őrzésére, lezárására, a nyomok biztosítására foganatosít.*

(2) A helyszínt biztosító rendőr:

a) elsősegélyben részesíti vagy részesítteti azokat, akik az esemény során megsérültek vagy megbetegedtek, illetve más ok miatt segítségre szorulnak,

b) a szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten ért elkövetőt elfogja, az eseményben érintetteket, az eseményt észlelőket feltartóztatja,

c) tanúkat visszatartja, és az illetéktelen személyeket a helyszínről eltávolítja,

A szabályozásból egyértelmű, hogy a helyszínt biztosító rendőrnek a biztosítással járó tevékenységet (így például a helyszín eredeti állapotában való megőrzését) a szemlebizottság megérkezéséig (szükség esetén még azt követően is) kell ellátnia, a kérdéses helyszínről tehát a bizottság megérkezése előtt nem távozhat el.

Az Rtv. 26. § (1) bekezdése² szerint a rendőrség kérheti és igénybe veheti a magánszemély, jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet segítségét és a birtokában lévő eszközt. E törvényi felhatalmazás tehát a Rendőrségnek – meghatározott feltételek teljesülése esetén – lehetőséget biztosít arra, hogy a törvényben előírt feladatainak ellátásához segítséget kérjen. A kifogásolt intézkedés során a Rendőrség feladata a helyszín biztosítása volt, melyről az Rtv. 43. §-a³ rendelkezik. E feladata ellátása körében felmerülő kötelezettségeit a járőr a nyilatkozat kitöltésével és aláíratásával mintegy áthárította a panaszosra.

Az Rtv. hivatkozott 26. §-a a segítségnyújtás terjedelmére, mértékére, pontosan leírható és teljesíthető feltételeire nem tér ki, így a mindennapos élethelyzetekből kiindulva lehet az egyes esetekben megállapítani, hogy e kötelezettségének a felkért személy eleget tett-e vagy sem. Az eset összes körülményét figyelembe véve megállapítható, hogy a hét órás „a helyszín eredetben történő biztosítása” aránytalanul nagy terhet rótt a panaszosra, melynek teljesítése – a helyszín el nem hagyása, megóvása attól, hogy a tárgyakat elmozdítsák, a bűncselekmény helyszínét megváltoztassák – nem várható el.

Nem fogadható el a Budapesti Rendőr-főkapitányságnak az ügygel kapcsolatban több dokumentumban is szereplő hivatkozása, miszerint a bűnügyi helyszínelők leterheltsége miatt a helyszínre kiérkezés, valamint a helyszín eredetben történő megőrzése más módon nem volt biztosítható. Az állampolgárok jogos igénye, hogy ésszerű határidőn belül a Rendőrség a törvényben előírt kötelezettségét teljesítse. A rendőrségen belül kialakított feladat- és hatáskör rendszer, továbbá esetleges szervezési hiányosságok hátrányos következményeit nem viselheti a Rendőrség intézkedését kérő állampolgár.

-
- d) a helyszínt körülhatárolja, eredeti állapotában megőrzi,
 - e) a közrendet zavaró cselekményeket, forgalmi torlódásokat megszünteti,
 - f) az eseményt közvetlen parancsnokának azonnal jelenti,
 - g) feljegyezi, hogy a sérültet milyen rendszámú mentő gépkocsival, hova szállították el,
 - h) nyomon üldözés lehetősége esetén az üldözést késedelem nélkül teljesíti,
 - i) a helyszínre megérkező szemlebizottság vezetőjének jelentést tesz.

(3) A helyszínről való bevonulása után a rendőr írásban jelenti, hogy:

- a) kinek a felhívására vagy utasítására, mikor érkezett a helyszínre,
- b) kiket talált a helyszínen,
- c) milyen volt a helyszín állapota,
- d) milyen intézkedéseket tett,
- e) változásokat eszközöltek-e a helyszínen, ha igen, kik és miért, továbbá milyen nyomokat rögzített.

² **Rtv. 26. § (1)** A Rendőrség bűncselekmény elkövetésének megelőzése, megakadályozása, bűncselekmény felderítése, az elkövető elfogása, a közbiztonság védelme érdekében - ha a törvényben meghatározott kötelezettsége más módon nem teljesíthető, és törvény másként nem rendelkezik - kérheti és igénybe veheti a magánszemély, jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet segítségét és a birtokában lévő eszközt. A segítségnyújtás csak akkor tagadható meg, ha az a felkért személy életét, egészségét vagy testi épségét nyilvánvalóan veszélyezteti, továbbá, ha a kért segítség teljesítéséhez szükséges tárgyi feltételek nem állnak rendelkezésre.

³ **Rtv. 43. §** A rendőr a feladata ellátása során jogosult megtiltani, illetőleg megakadályozni, hogy valamely bűncselekmény, szabálysértés, baleset, egyéb esemény helyszínét megváltoztassák.

A panaszos (sértett) ebben az esetben kiszolgáltatott helyzetbe került. Egyrészt a Rendőrség felkérésének – mivel az Rtv. 26. § második mondatában⁴ megfogalmazott körülmények nem álltak fenn – eleget kellett tennie, másrészt a rendőrség által lefolytatott eljáráshoz kötődik a járműben keletkezett kár rendezése, mivel a biztosító a Rendőrség által lefolytatott büntető eljárás eredményének függvényében, annak lezárását követően téríti meg a bűncselekménnyel okozott kárt. Mindezek vezettek ahhoz a helyzethez, hogy a panaszosnak a rendőrséggel szemben önként vállalt köteleességéből eredően, illetve saját érdekében is a helyszínen maradva meg kellett őriznie annak eredeti állapotát. Ugyanakkor ez ténylegesen nem korlátozta abban, hogy szabad mozgáshoz való jogával éljen.

Felhívom a panaszos figyelmét arra, hogy a rendőrségi törvény 26 § (2) és (3)⁵ bekezdése alapján a felmerült költségét, kárát egyéb jogi úton érvényesítheti.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

IV.

Fentiek alapján – elfogadva az alapjog súlyos sérelemére vonatkozó megállapítását – a Panasztestület állásfoglalásában rögzített következtetésekkel és megállapításokkal egyetértek. Megítélésem szerint azonban a panaszos mozgásszabadságához való alapjogát, és az emberi méltóságát a rendőri intézkedés nem érintette (nem történt kényszerintézkedés, szankció és egyéb súlyos következmény nélkül elhagyhatta a helyszínt), ugyanakkor a tisztességes eljáráshoz való jogát sértette az intézkedés.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) és 326. § (7) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) bekezdése, 109. § (1) - (3) bekezdése;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 26. §-a, 43. §-a, 92. § (1) bekezdése, a 93/A. § (7) és (9) bekezdései;
- a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 22. § (1)-(2) bekezdései.

Budapest, 2009. november ,, ,,,

Dr. Bencze József r. altábornagy

⁴ **Rtv. 26. § (1) bekezdés második mondata:** a segítségnyújtás csak akkor tagadható meg, ha az a felkért személy életét, egészségét vagy testi épségét nyilvánvalóan veszélyezteti, továbbá, ha a kért segítség teljesítéséhez szükséges tárgyi feltételek nem állnak rendelkezésre.

⁵ **Rtv. 26. § (2)** A segítő által a segítségnyújtással közvetlen összefüggésben okozott kárt és keletkezett költséget úgy kell tekinteni, mintha a kárt a Rendőrség okozta volna, illetve mintha a költség a Rendőrség tevékenységével összefüggésben keletkezett volna.

(3) A segítőnek a segítség igénybevételével közvetlen összefüggésben keletkezett, más forrásból meg nem térülő kárát - az elmaradt haszon kivételével -, továbbá a segítségnyújtással összefüggésben keletkezett költségeit a Rendőrség megtéríti.